

**GERRITY, C.; S. LANNING. CONDUCTING
ORIGINAL RESEARCH FOR YOUR LIBRARY.
NEW YORK [ETC.]: BLOOMSBURY LIBRARIES
UNLIMITED, 2024.**

Autori publikacije, oboje američki sveučilišni profesori knjižničarstva i informacijskih znanosti, odlučili su se ovim sažetim priručnikom približiti postupak planiranja i provođenja izvornog znanstvenog istraživanja prije svega knjižničarima koji, uz niz svakodnevnih poslova i zaduženja, rijetko imaju priliku i nisu sigurni kako oblikovati i provesti taj tip istraživanja.

U prvom, uvodnom poglavlju „Važnost provođenja istraživanja“ (engl. *The Importance of conducting research*) uspoređuju osnovne tipove istraživanja (izvorno znanstveno istraživanje i sekundarno istraživanje) te ističu potrebu za provedbom izvornih znanstvenih istraživanja i izvan strogo znanstvenog okruženja – u kontekstu knjižničarske struke, ponajviše kako bi ustanove raspolagale strateškim podacima o vlastitom poslovanju u slučaju nužde i s ciljem traženja sredstava od svojih osnivača i drugih izvora financiranja.

Autori u drugom poglavlju „Utvrdivanje istraživačkog problema i pronalaznje literature“ (engl. *Identifying a research problem and finding background information*) pišu najprije o utvrđivanju i definiranju istraživačkog problema, ističući da se svako istraživačko pitanje treba temeljiti na onome što se želi istražiti, zatim na onima (ljudima) koji su u interakciji s time što se istražuje te na kraju na ishodu, odnosno učinku koji će ono što se istražuje imati na navedene ljude. Zatim pišu o određivanju prikladnog područja istraživanja te daju osnovne upute za izvore literature (referentna građa; uvodna poglavlja u knjigama srodne tematike; *wikiji*, blogovi i manje formalni izvori; novinski članci i prezentacije strukovnih udruga). Na kraju daju praktične upute za napredno pretraživanje u akademskim bazama podataka.

Treće poglavlje „Pisanje pregleda literature i upravljanje informacijskim izvorima“ (engl. *Writing a literature review and managing your information sources*) posvetili su detaljnijim uputama za pripremu i izradu pregleda literature te upravljanju informacijskim izvorima potrebnima za izradu izvornog znanstvenog istraživanja. Istaknuli su korisne strategije za upravljanje, organiziranje i citiranje informacijskih izvora, kao i savjete za oblikovanje i stil pisanja pregleda literature te

posebno naglasili važnost čitanja što više kvalitetnih izvornih znanstvenih radova s ciljem „brušenja“ vlastitoga stila.

Autori se u četvrtom poglavlju „Metode istraživanja“ (engl. *Research methods*) bave metodologijom, daju smjernice i primjere za postavljanje hipoteza, uvodeći pomalo čitatelje u osnovne statističke pojmove detaljima kojima će se značajnije posvetiti u sljedećim poglavljima. Zatim opisuju tipove istraživanja, s naglaskom na one koje su primjenjivi u informacijskim znanostima: temeljno istraživanje (engl. *basic research*), primijenjeno istraživanje (engl. *applied research*), akcijsko istraživanje (engl. *action research*), eksperimentalno istraživanje (engl. *experimental design*), kvaziekperimentalno istraživanje (engl. *quasi-experimental design*), neeksperimentalno istraživanje (engl. *nonexperimental research*), kvalitativno istraživanje (engl. *qualitative research*), kvantitativno istraživanje (engl. *quantitative research*) te mješovita metodologija (engl. *mixed methods*). Autori nakon toga navode niz metoda istraživanja i tehnika prikupljanja podataka, uz ograničenje da popis nije sveobuhvatan, već sažet s ciljem pružanja uvoda u metode koje mogu poslužiti ciljanoj skupini čitatelja ovog priručnika. Kako bi navedene tipove i metode istraživanja približili neznanstvenicima, uz opise navode primjere istraživanja u kontekstu knjižničarstva.

U petom poglavlju „Prikupljanje podataka i deskriptivna statistika“ (engl. *Gathering data and descriptive statistics*) autori donose definicije i diferencijaciju osnovnih pojmova kao što su podaci i informacije, savjetuju kako oblikovati plan upravljanja podacima za određeno istraživanje i kako dalje dijeliti podatke. Na kraju poglavlja definiraju i detaljnije objašnjavaju osnove deskriptivne statistike.

Autori u šestom poglavlju „Statistička značajnost, veličina učinka i statistička snaga“ (engl. *Statistical significance, effect size and power*) predstavljaju najvažnije koncepte statističke analize, najprije ističući manjkavost edukacije studenata knjižničarstva u području statističke analize u usporedbi sa studentima drugih srodnih znanstvenih grana, prije svega sociologijom. Nastoje na jednostavan način čitateljima objasniti koncepte koji utječu na valjanost istraživačkih projekata: greška tipa I, greška tipa II, statistička značajnost, uzorak, statistička snaga i veličina učinka.

U sedmom poglavlju „Izvođenje i interpretacija statističkih testova u statističkom softveru *jamovi*“ (engl. *Running and interpreting statistical tests in 'jamovi'*) autori ističu prednosti i nužnost korištenja softvera za statističku analizu, ali skreću pažnju na visoku cijenu korištenja takvih softvera, što značajno ograničava nesveučilišne istraživače. Stoga posvećuju cijelo poglavlje upravo uputama za rad u besplatnom statističkom softveru *jamovi* koji je, uz aktualan JASP, dostupan u otvorenom pristupu. Posebnu važnost pridaju činjenici da ti softveri demokratiziraju statističku analizu čineći je svima lakšom i dostupnijom.

U sljedećem poglavlju „Dijeljenje istraživanja s drugima“ (engl. *Sharing your research with others*) autori pišu o važnosti dijeljenja rezultata istraživanja. Ističu da je, pri samom planiranju provedbe istraživanja, ključno znati za što će se ti rezultati koristiti i gdje će biti objavljeni, pri čemu još jednom ističu važnost kvalitetnih rezultata i podataka za traženje izvora financiranja programa i projekata, kao i doprinos struci ili znanstvenoj grani. Autori na kraju opisuju na koje se sve tradicionalne načine (stručni i znanstveni recenzirani časopisi, prezentacije na konferencijama) i netradicionalne načine (društveni mediji: objave, videoobjave, blogovi, TED-talkovi) rezultati istraživanja mogu predstaviti javnosti.

U „Zaključku“ (engl. *Putting it all together*) autori daju kratak zaključak napisanog te ohrabruju knjižničare na upuštanje u planiranje i provedbu izvornog znanstvenog istraživanja.

Autori publikacije *Conducting original research for your library* napisali su sažet ali sadržajno sveobuhvatan i nepretenciozan priručnik za knjižničare-nestranstvenike koji se žele i namjeravaju upustiti u izradu izvornih znanstvenih istraživanja te tako osnažiti uvijek dobrodošao most iz struke prema znanstvenoj grani knjižničarstva.

Vlasta Šolc
vlasta.solc@kgz.hr